

Georges Feydeau

DO-RE-MI-FEY-DEAU

Prešernovo gledališče Kranj, sezona.1991/92

Georges Feydeau

DO-RE-MI-FEY-DEAU

(tri komedije)

slovenska prazvedba

NAJIN BODOČI ŽENIN /*Notre futur/*

ZASPITE, ČE VAM REČEM! /*Dormez,
je le veux!//*

NE SPREHAJAJ SE NO VENDAR ČISTO

NAGA! *Mais n'te promène donc pas toute nue!//*

Branko Madžarevič

prevod

NAJIN BODOČI ŽENIN

Judita Zidar

HENRIETTE DE TREVILLE

Bernarda Oman

VALENTINE

ZASPITE, ČE VAM REČEM!

Tine Oman

BORIQUET

Pavel Rakovec

JUSTIN

Matjaž Višnar

ELOI

Miran Kenda

VALENCOURT

Bernarda Oman

FRANCINE

Judita Zidar

EMILIE

NE SPREHAJAJ SE NO VENDAR ČISTO NAGA!

Tine Oman

VENTROUX

Miran Kenda

BOCHEPERDAIX

Matjaž Višnar

ROMAIN DE JAIVAL

Pavel Rakovec

VICTOR

Judita Zidar

CLÁRISSE VENTROUX

Pokrovitelj predstave Belinka Ljubljana

Vinko Möderndorfer

režija

Štefan Marflak

scenografija

Majda Kolenik

kostumografija

Jani Golob

glasba

Ksenija Hribar

koreografija

Gabrijela Fleischman

maska in frizure

Štefan Marflak

Mišo Knez

poslikava scene

Lojze Domajnko

vodja predstave

Marko Koren

ton

Milada Varacha

šepetalka

Simon Markelj

Janez Plevnik

Robert Rajgelj

scenska tehnika

Drago Cerkovnik

razsvetljava

Nataša Sajovic

garderoba

Gledališki list Prešernovega gledališča Kranj, številka 3, sezona 1991/92; predstavnik Milan Marinič, direktor; urednik Matija Logar, umetniški vodja; oblikovalec gledališkega lista Jože Logar; tisk Jagodic.

Za gledališki list smo oproščeni plačila temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov z odločbo Republiškega komiteja za kulturo, številka 4210 — 238/84.

Pokrovitelj predstave Belinka Ljubljana

Georges Feydeau

- 1862** Rojen v Parizu. Oče Ernest, slaven pisatelj (roman Fanny). Mati Poljakinja Lodzia Zelewska, slovela je po svoji lepoti
- 1883** Prvenec, enodejanka Amour et piano (Ljubezen in klavir), prvi uspeh.
- 1886** Tailleur pour dames (Damski krojač), prvi večji celovečerni uspeh.
- 1889** Poroka s premožno in lepo Marianne, hčerko slavnega slikarja portretista Carolus-Durana
- 1892** Obdobje velikih iger: Monsieur chasse (Gospod lovec), Champignol malgré lui (Champignol ali vojak po sili),
- 1894** Un Fil à la patte (Privezan za nogo), L'Hôtel du Libre-Echange (Hotel svobodne menjave), Le Ruban (Trak), Notre futur (Najin bodoči ženin)
- 1896** Le Dindon (Puran)
- 1897** Dormez, je le veux! (Zaspite, če vam rečem!)
- 1899** La Dame de chez Maxim (Dama iz Maxima), največji uspeh v njegovem življenju.
- 1904** La Main passe (Iz rok v roke).
- 1906** Le Bourgeon (Popek), njegova edina »resna« igra.
- 1907** La Puce à l'oreille (Bolha v ušesu).
- 1908** Occupe-toi d'Amélie (Zavzemi se za Amelijo, tudi Pazi na Amelijo), Feu la mère de madame (Pokojna gospa tašča), enodejanka, naperjena proti ženskam, prva v nizu iger, ki jih je nameraval objaviti pod naslovom Od poroke do ločitve, v svojem bistvu trpek humor.
- 1909** Po silovitem prepiru, v času selitve družine v drugo stanovanje, odide začasno stanovat v hotel Terminus, kjer pa ostane za celih deset let. On purge bébé (Odvajalo za otroka), enodejanka.
- 1911** Mais n'te promène donc pas toute nue! (Ne sprehajaj se no vendar čisto naga), Léonie est en avance, ou Le Mal joli (Léonie je pred časom), enodejanki.
- 1914** Je ne trompe pas mon mari (Svojega moža ne varam), zadnja celovečerna igra.
- 1916** Hortense a dit: Je m'en fous!« (Hortenzija je rekla: »Fučka se mi!«), zadnja igra. Napisal jih je 39.
- 1919** Feydeau odide v sanatorij, zdravijo ga za nevrastenijo.
- 1921** Feydeau umre.

DO-RE-MI-FEY-DEAU

Večer je sestavljen iz treh krajših komedij velikega francoskega komediografa Georgesa Feydeauja, ki ga Francozi (predvsem v zadnjem času) na novo odkrivajo in ga upravičeno postavljajo ob bok Molièru. Najbrž ni gledališkega avtorja, ki bi tako zelo »ljubil« smeh in ki je smehu podredil prav vse, ga povzdignil v glavno gibalno svoje dramaturgije. Feydeau pa je bil kot človek vse prej kot »človekoljub«, bil je pravzaprav neke vrste samotar in »ljudomrznik«. Toda, kdo ne postane ljudomrznik, ko se več kot »en sam dan« ukvarja z gledališčem?!

Nekakšna razuzdana igrivost na eni strani in demoničen hlad matematične formule na drugi, vse to opredeljuje Feydeauja kot gledališčnika in dramatika (gledališčnika zato, ker so njegove pripombe v besedilu tako natančne, da že kar prestopajo prag literature in postajajo »prava režijska (inženerska) knjiga«).

Ko si je prevajalec Branko Madžarevič izmislil skupen naslov za vse tri komedije, smo takoj vedeli, da je DO-RE-MI-FEY-DEAU najbolj pravi naslov, ki bo še bolj zaokrožil predstavo. Sicer pa smo že od vsega začetka izbirali med tistimi komedijami, ki imajo podobno zasedbo in ki jih je možno igrati v istem mizainscenskem prostoru (in takšne tri igre je bilo v obsežnem dramskem opusu zelo težko odbrati in najti).

Komedije (NAJIN BODOČI MOŽ; ZASPITE, ČE VAM REČEM; NE SPREHAJAJ SE NO VENDAR ČISTO NAGA;) se stopnjujejo ne samo v komični igrivosti, temveč tudi vsebinsko. Prva igra je najmlajša. Feydeau jo je napisal, ko je imel malo čez dvajset let. Druga igra (v predstavi) spada v njegovo zrelo ustvarjalno (in človeško) obdobje. Tretja igra pa je ena izmed njegovih zadnjih iger. V njej je Feydeau združil svoje najboljše pisateljske izkušnje. Komičnost je v zadnji igri najbolj »karakterna«, medtem ko v drugi igri v ospredju situacijska, ljudska, malce groba komičnost.

Tako imamo gradacijo in stopnjevanje različnega Feydeaujevskega pisanja: vse od »drobnega«, salonskega dialoga (NAJIN BODOČI MOŽ), ki svoj humor gradi na eni sami domisljici in delno na »nekakšni salonski komediji«, pa preko naše druge igre (ZASPITE, ČE VAM REČEM), ki je pravzaprav model ljudske situacijske komedije, ki v svojem izrazu ne izbira sredstev in je zato najmanj »verjetna«, čeprav neskončno zabavna ravno v svoji ljudskosti, pa vse do zadnje igre (NE SPREHAJAJ SE NO VENDAR ČISTO NAGA), ki pa je prava karakterna komedija, v kateri so osebe »pravi karakterji«, ki popolnoma dosegajo Molièrovsko dramaturgijo.

Vse »velike« Feydeaujeve igre pravzaprav vsebujejo vse tri sestavine humorja. Feydeau zna biti v svojih »velikih« (tro-dejankah) ravno tako salonski kot ljudski, ravno tako psihološki kot trivijalen. Nobene vrste humorja se ne sramuje, nobeni se ne odpove. In tako mora ravnati tudi predstava!

Pokrovitelj predstave Belinka Ljubljana

Idejo za DO-RE-MI-FEY-DEAU predstavo je »dal« pravzaprav kar Georges sam. Njegova »Želja« je namreč bila, da bi sestavil knjigo enodejank (komedij), ki so »naperjene« proti Človeški (Ženski) neumnosti. Igre je nameraval objaviti pod naslovom OD POROKE DO LOČITVE, vendar je to njegovo namero Žal prekinila Smrt. No, in to »idejo« je naša predstava želela vsaj delno uresničiti. Izbrali smo tri enodejanke, ki v bistvu govore o smešnih plateh zakonskega življenja. V prvi igri »se želimo poročiti«, v drugi »se snubimo«, v tretji »smo že poročeni« . . . In to je še »ena« dodatna vsebina, ki jo nudi naš večer. Vse tri zgodbe so sicer različne, toda naj padejo skupaj kot po naključju zložene kocke! . . . , čeprav se za vsemi tremi zgodbami »skriva« ista pisateljeva (gledališka) misel!

Ob vsem tem lahkotnem in igrivem in smešnem »za vsako ceno« pa ne smemo pozabiti, da je kljub povojnemu obdobju, ki je bilo nenaklonjeno t. im. bulvarnemu gledališču (tudi v Franciji, ne samo pri nas), slovensko gledališče že takoj v začetku svojega nastanka (dramatično društvo) »gojilo« lahko, neobvezno, francosko »vodvil« komedijo. Smeh je vtkan v človeško življenje kot nuja obstanka in obstojanja, v gledališču, ki pa je pravzaprav še bolj skoncentrirano življenje, pa je smeh (komedija) največje gibalno.

Za Feydeauja velja, da je »lahkoten« avtor. Res je, lahkoten je kot pena, in to je njegova največja kvaliteta. Sam je nekoč dejal, da komedija ni nič drugega kot drugi »zorni kot« opazovanja popolnoma resnih dogodkov. In tudi to je res. Feydeau pravzaprav opisuje »resno« življenje. Situacije (predvsem tiste iz domačega, zakonskega okolja) so prepoznavne in »večno ponavljajoče«. Zakon in zakonski trikotniki so večna in nikoli »postarana« tema našega življenja. Smeh, ki ga Feydeau izvablja iz nas, je na videz lahkoten in samo-zadosten. In če bodo »naše tri« igre sprožile v gledalcu poleg smeha še določene aktualne asociacije iz našega tako zelo resnega življenja, potem je pravzaprav naš in Feydeaujev namen dosežen.

Vinko Möderndorfer

Pokrovitelj predstave Belinka Ljubljana

Prvič v PG

Pri uprizoritvi »DO-RE-MI-FEY-DEAU« prvič sodelujejo v našem gledališču številni priznani gledališki ustvarjalci: režiser Vinko Möderndorfer, scenograf Štefan Marflak, kostumografinja Majda Kolenik in skladatelj Jani Golob.

Feydeau v PG

Prešernovo gledališče je v sezoni 84/85 uprizorilo vodvil G. Feydeauja »Maček v žaklju« (Chat en poche). Slovensko praizvedbo »Mačka v žaklju« je režijsko vodil Iztok Tory.

»EN SAM DOTIK« posnela slovenska TV

Konec pretekle sezone je TV Slovenija posnela našo uprizoritev Milana Jesiha »En sam dotik« (krstna uprizoritev 22. 2. 1990). Za svoje dramsko besedilo je Milan Jesih dobil na letošnjem Tednu slovenske drame 91 »Grumovo nagrado« za najboljši slovenski dramski tekst preteklega leta.

Razstave v foyerju PG

Že vrsto let v PG pripravljamo likovne razstave. Ob premieri Landsbergisove »Idiotove zgodbe« je v foyerju razstavil svoje slike na papirju akad. grafik spec. Črtomir Frelih. V letošnji sezoni načrtujemo še štiri likovne razstave.

Gostovalni kraji PG v sezoni 1990/91 :

Beljak (Avstrija), Brežice, Celje, Črnomelj, Izola, Jesenice, Koper, Ljubljana, Maribor, Mengeš, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj, Ravne na Koroškem, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Trbovlje, Tržič, Zagorje, Žalec.

Algirdas Landsbergis

»Idiotova zgodba«

(slovenska praižvedba, premiera: 4. 10. 1991 v PG)

režija: Zvone Šedlbauer

Judita Zidar, Boris Ostan, Bernarda Oman, Pavel Rakovec, Matjaž Višnar

Pavel Rakovec, Boris Ostan

Bernarda Oman, Judita Zidar, Pavel Rakovec, Boris Ostan

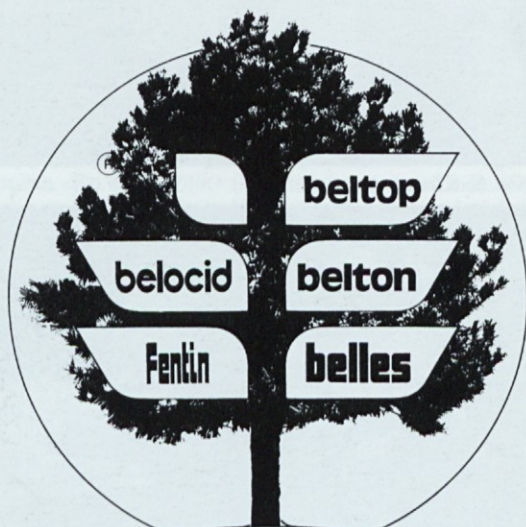

vse fotografije: Miha Fock

Pokrovitelj predstave Belinka Ljubljana

sistemska
zaščita lesa

bel[®]

belinka

ljubljana

